

Redegørelse om Max Bank A/S i henhold til § 352 a i lov om finansiel virksomhed

Sammenfatning:

Max Bank A/S (Max Bank) var en lokal bank med hovedsæde i Næstved, som i årene op til finanskrisen havde øget sin eksponering imod ejendomsbranchen også uden for bankens kerneområde. Banken var således særlig udsat, da ejendomssektoren oplevede store priskefald i 2008, og frem til banken blev overdraget til Finansiell Stabilitet d. 9. oktober 2011.

Udviklingen i ejendomsbranchen førte til, at mange virksomheder inden for ejendomsbranchen blev betydeligt presset på likviditeten og dermed havde store vanskeligheder med at servicere gælden. Derfor stod banken i nogle tilfælde tilbage med risikoen.

Max Bank og Skælskør Bank A/S (Skælskør Bank) fusionerede i september 2010. Skælskør Bank havde, ligesom Max Bank, forud for fusionen en stor eksponering imod ejendomsbranchen. Max Bank var den fortsættende bank.

Finanstilsynet var på inspektion i Max Bank i 2006, 2009 og 2011, samt i Skælskør Bank i 2009.

Gennem perioden blev bankens kunders bonitet forværret. På undersøgelserne i 2009 vurderede Finanstilsynet således, at 33 pct. af de gennemgåede eksponeringer hos Max Bank, og 70 pct. af de gennemgåede eksponeringer hos Skælskør Bank havde svaghedstegn eller nedskrivningsbehov. I 2011 var dette tal steget til 90 pct. målt på volumen.

Finanstilsynet fastsatte på baggrund af undersøgelsen i 2011 et solvenskrav til banken på 18 pct. svarende til et tilstrækkeligt kapitalgrundlag på 1.354 mio. kr. før indregning af nye nedskrivninger.

Bankens manglende opfyldelse af solvenskravene i lov om finansiel virksomhed § 124 var dels forårsaget af omstændigheder, som vedrørte bankens in-

terne kreditstyring, herunder mangelfuld identifikation og vurdering af kreditrisici, og dels nogle eksterne omstændigheder vedrørende den generelle økonomiske udvikling i Danmark, særligt i ejendomsbranchen.

Den generelle økonomiske udvikling havde banken ikke indflydelse på, men banken var som følge af sin relativt store eksponering mod ejendomsbranchen særligt sårbar over for udsving i dette erhverv.

Banken indgik den 9. oktober 2011 overdragelsesaftale med Max Bank af 2011 A/S, som var et datterselskab under Finansiell Stabilitet, hvorefter banken blev afviklet i henhold til Bankpakke IV.

1. Redegørelsens formål og retlige grundlag

Denne redegørelse udarbejdes og offentliggøres i henhold til § 352 a i lov om finansiel virksomhed:

§ 352 a

I tilfælde, hvor en finansiel virksomhed er erklæret konkurs, størstedelen af den finansielle virksomheds drift er ophørt eller overdraget, eller hvor et forsikringssselskabs forsikringsbestand er taget under administration, udarbejder Finanstilsynet en redegørelse for årsagerne hertil, hvis et af nedennævnte forhold er indtruffet i forbindelse med eller i en kortere periode forud for virksomhedens konkurs m.v.:

- 1) *Finansiell Stabilitet A/S har medvirket ved overdragelsen af virksomheden, jf. §§ 7 eller 8 i lov om finansiel stabilitet, eller staten har lidt tab på en individuel statsgaranti i medfør af § 16 a i lov om finansiel stabilitet.*
- 2) *Staten har lidt tab på kapital indskudt i virksomheden i medfør af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter eller på ejerbeviser, som staten har erhvervet som led i konverteringen af sådan kapital.*
- 3) *Staten i øvrigt har ydet garanti eller stillet midler til rådighed for virksomheden, dens kreditorer eller en erhverver af hele eller dele af virksomheden.*

Stk. 2. Finanstilsynet skal offentliggøre redegørelsen efter stk. 1. I forbindelse med offentliggørelsen finder § 354 ikke anvendelse, medmindre oplysningerne vedrører kundeforhold eller tredjemand, der er eller har været involveret i forsøg på at redde den pågældende finansielle virksomhed.

Stk. 3. Redegørelsen efter stk. 1 skal beskrive Finanstilsynets rolle under forløbet op til konkursen m.v.

Stk. 4. Finanstilsynets pligt til at udarbejde en redegørelse efter stk. 1 omfatter også de finansielle virksomheder, som opfyldte bestemmelsens krav efter den 1. marts 2009.

Finanstilsynet er sædvanligvis afskåret fra at give fortrolige oplysninger om de enkelte pengeinstitutter som følge af Finanstilsynets lovbestemte, skærpede tavshedspligt, jf. lov om finansiel virksomhed § 354. Loven giver i § 352

a, stk. 1 og 2, imidlertid mulighed for at videregive oplysninger under følgende forudsætninger:

- Finansiell Stabilitet A/S har medvirket ved overdragelsen af virksomheden, jf. §§ 7 eller 8 i lov om finansiell stabilitet, eller staten har lidt tab på en individuel statsgaranti i medfør af § 16 a i lov om finansiell stabilitet.
- Staten har lidt tab på kapital indskudt i virksomheden i medfør af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter eller på ejerbeviser, som staten har erhvervet som led i konverteringen af sådan kapital.
- Staten har i øvrigt ydet garanti eller stillet midler til rådighed for virksomheden, dens kreditorer eller en erhverver af hele eller dele af virksomheden.

§ 352 a finder anvendelse i relation til Max Bank, da Finansiell Stabilitet A/S har medvirket ved overdragelsen af Max Banks virksomhed til Max Bank af 2011 A/S i medfør af § 7 i lov om finansiell stabilitet. Dette er sket i henhold til den mellem Finansiell Stabilitet A/S og Max Bank indgåede overdragelsesaftale af 8. oktober 2011, som led i afvikling under Bankpakke IV. Finanstilsynet havde den 7. oktober 2011 fastsat et solvenskrav for Max Bank.

Overdragelsen blev gennemført i henhold til rammerne under Bankpakke IV, som sikrer, at alle indskydere og andre simple kreditorer, bortset fra Garantifonden og Finansiell Stabilitet, får fuld dækning.

Formålet med redegørelsen er at sikre mest mulig offentlighed om baggrunden for Max Banks økonomiske sammenbrud og Finanstilsynets rolle i forløbet op til dette sammenbrud.

Redegørelsen beskriver Finanstilsynets tilsyn med Max Bank med hovedvægt på perioden fra 2006 og frem til den 8. oktober 2011, hvor banken indgik aftale med Finansiell Stabilitet A/S om at lade sine aktiviteter overgå til et af Finansiell Stabilitet A/S ejet datterselskab eller til en af Finansiell Stabilitet A/S anvist køber. I denne periode fusionerede Skælskør Bank A/S og Max Bank A/S.

Redegørelsen indeholder herudover en beskrivelse af:

- Finanstilsynets advarsel af 3. februar 2006 mod en mulig prisboble på ejendomsmarkedet.
- Finanstilsynets væsentligste konklusioner fra undersøgelsen i Max Bank i 2006.
- Finanstilsynets væsentligste konklusioner fra undersøgelsen i Max Bank i april/maj 2009.
- Finanstilsynets væsentligste konklusioner fra undersøgelsen i Skælskør bank i 2009.

- Fusionen mellem Skælskør Bank og Max Bank i 2010.
- Finanstilsynets undersøgelse i 2011.
- Øvrige tilsynsaktiviteter i perioden 2006 til 2011.

Redegørelsen indeholder ikke en fuldstændig gennemgang af alle Finanstilsynets sager vedrørende Max Bank. Sager, som er fundet at være uden betydning for vurderingen af Finanstilsynets varetagelse af tilsynet i forhold til banken, er udeladt.

2. Årsagerne til Max Banks sammenbrud

I det følgende redegøres for risici i Max Bank og Skælskør Bank forud for fusionen, samt for risikoprofilen i Max Bank som fortsættende selskab efter fusionen.

2.1. Max Bank

Max Bank var i udgangspunktet en traditionel bank med hovedsæde i Næstved, og det primære geografiske markedsområde var Sydsjælland. I 2007 etablerede banken en filial i Aarhus. Filialen blev lukket i 2009.

Bankens udlån voksede fra 2006 til 2009 med ca. 90 pct. I perioden 2006-2009 steg bankens eksponering mod ejendomsbranchen og udgjorde ultimo 2009 25,8 pct. af bankens samlede udlån og garantier.

I perioden fra 2006 til 2008 havde banken et stort omfang af store eksponeringer, på mellem 167 pct. og 235 pct. af kapitalgrundlaget. I 2009 faldt andelen af store eksponeringer til 110 pct., hvilket delvis skyldtes bankens nedbringelse af store eksponeringer målt i kroner, men også, at banken fik statsligt kapitalindskud i 2009 og derved forøgede sin basiskapital.

Allerede ved Finanstilsynets undersøgelse i 2006 blev der konstateret en stor andel af udlån til ejendomsbranchen, idet 31 pct. af de gennemgåede store eksponeringer var fra ejendomsbranchen. Finanstilsynet gjorde i den forbindelse banken opmærksom på, at den havde gjort sig sårbar over for en negativ udvikling på ejendomsmarkedet.

Som følge af den finansielle krise og den negative udvikling på ejendomsmarkedet fik banken fra 2008 store nedskrivninger og dårlige resultater.

I 2010 blev banken tildelt individuel statsgaranti på 3,1 mia. kr.

Tabel 1, Nøgletal for Max Bank 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Udlånsvækst, pct.	56,2	35,0	-15,0	5,7
Likviditetsoverdækning, pct.	67,9	85,2	162,6	202,3
Sum store eksponeringer, pct.	200,2	167,6	234,5	110,5
Ejendomseksponering, pct.	21,6	27,0	31,6	25,8
Nedskrivninger på udlån mv. t.kr.	-14.347	-6.520	192.534	110.906
Resultat før skat, t.kr.	11.860	57.883	-172.760	-43.828
Solvensprocent	15,6	14,5	11,1	15,7
Solvensbehov	8,9	8,3	8,8	9,2
Balance, t.kr.	5.048.160	6.938.978	6.987.945	7.047.732

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

Max Bank i årene 2010-2011 beskrives separat i afsnit 2.3.2.

2.2. Skælskør Bank

Skælskør Bank var ligesom Max Bank i udgangspunktet en traditionel bank og havde indtil fusionen i 2010 sit hovedsæde i Skælskør. Bankens geografiske kerneområde var Vestsjælland.

Bankens udlånsmasse voksede fra 2005 til 2009 med 61,5 pct., og væksten skete fortrinsvist indenfor ejendoms- og anlægsbranchen, som ultimo 2009 udgjorde 21,9 pct. af bankens samlede udlån og garantier.

Skælskør Bank havde i perioden 2006 til 2009 et stort omfang af store eksponeringer på mellem 100 pct. og 205 pct. af kapitalgrundlaget. I 2009 faldt omfanget af store eksponeringer til 97 pct. af kapitalgrundlaget, hvilket dels skyldtes tildeling af statsligt kapitalindskud, dels en aktieemission, der øgede bankens basiskapital.

I forbindelse med Finanstilsynets undersøgelse i Skælskør Bank i marts 2009 fik banken et solvenskrav, som oversteg bankens faktiske solvens. Banken gennemførte herefter en udvidelse af sin basiskapital samt undersøgte muligheder for fusion med et andet pengeinstitut.

I december 2009 fik banken tildelt statsligt kapitalindskud, som i starten af 2010 blev frivilligt konverteret til egenkapital som forberedelse til fusionen med Max Bank.

Som følge af den finansielle krise og den negative udvikling på ejendomsmarkedet fik banken fra 2008 store nedskrivninger og dårlige resultater.

Tabel 2, Nøgletal for Skælskør Bank 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Udlånvækst, pct.	22,3	22,8	-4,2	7
Likviditetsoverdækning, pct.	13,1	35,0	38,8	211,8
Sum store eksponeringer, pct.	100,4	134,0	205,9	97,1
Ejendomseksponering, pct.	12,0	16,2	20,9	21,9
Nedskrivninger på udlån mv. t.kr.	8.770	12.965	136.524	192.716
Resultat før skat, t.kr.	49.653	47.062	-116.493	-175.147
Solvensprocent	11,6	12,5	9	15,1
Solvensbehov	9,0	8,0	8,0	12,0
Balance, t.kr.	2.117.204	2.553.228	2.535.021	3.315.498

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

2.3. Max Bank som fortsættende bank

2.3.1. Fusionen

Den 27. maj 2010 offentliggjorde Skælskør Bank og Max Bank planer om fusion imellem de to banker. Bankerne beskrev formålet med fusionen som værende at forbedre den fusionerede banks konkurrenceevne og udnytte drifts-synergierne, anslået til 15-20 mio. kr., ved sammenlægningen. Samtidig ville fusionen skabe en mere lønsom størrelse på flere af bankens væsentlige aktivitets- og kompetenceområder.

Sammenlægningen af de to selvstændige banker forventedes at skabe bedre adgang til funding og kapitalfremskaffelse på grund af den fusionerede banks

størrelse, ligesom der blev etableret bedre forudsætninger for fortsat at tilpasse banken til de forventede opstramninger i lov- og myndighedskrav.

Grundet konvertering af statslig hybrid kernekapital i Skælskør Bank forud for fusionen ejede den danske stat 57 pct. af aktiekapitalen i Skælskør Bank, og med fusionen ville denne andel falde til 23 pct. af aktiekapitalen i det fortsættende selskab.

I forbindelse med fusionen blev Max Banks individuelle statsgaranti forøget med 1,4 mia. kr. til i alt kr. 4,5 mia.

Forud for fusionen havde Max Bank en solvens på 15,3 pct. og et solvensbehov på 9,3 pct. Skælskør Bank havde forud for fusionen en solvens på 14,6 pct. og et solvensbehov på 13,4 pct. Efter fusionen havde den fortsættende bank beregnet en faktisk solvens på 14,6 pct. og et solvensbehov på 10,7 pct.¹

2.3.2. Den fusionerede banks risikoprofil

Idet både Max Bank og Skælskør Bank havde en stor eksponering imod ejendomsbranchen var denne fortsat høj for den fusionerede bank. Ejendomseksponeringen udgjorde 24 pct. af bankens samlede udlån og garantier.

Bankens sum af store eksponeringer faldt som følge af den øgede basiskapital efter fusionen og udgjorde derefter 87,7 pct. af basiskapitalen.

Ved Finanstilsynets undersøgelse i 2011 konstaterede Finanstilsynet, at bankens eksponeringer, især inden for ejendomsbranchen, var markant forringet. Bankens ejendomskunder havde ikke formået at modstå den fortsatte negative udvikling på ejendomsmarkedet, hvilket øgede bankens nedskrivninger og hensættelser på disse eksponeringer.

Grundet de øgede nedskrivninger formåede banken ikke at få et positivt resultat i 2010, som ellers var forventet på baggrund af fusionen.

¹ Beregnet på baggrund af bankernes positioner og risici pr. 31. marts 2010

Tabel 3, Nøgletal for Max Bank 2010-2011

	2010	2011, 1. halvår
Udlånsvækst, pct.	-6 ²	-3,6
Likviditetsoverdækning, pct.	208,6	168
Sum store eksponeringer, pct.	87,7	90,3
Ejendommeeksponering, pct.	24,0	27
Nedskrivninger på udlån mv. t.kr.	106.651	75.233
Resultat før skat, t.kr.	-38.212	-70.764
Solvensprocent	15,0	14,1
Solvensbehov	10,8	11,4
Balance, t.kr.	9.777.334	9.387.039

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet

3. Finanstilsynets tilsyn med Max Bank og Skælskør Bank

3.1. Finanstilsynets advarsel om en mulig prisboble på ejendomsmarkedet af 3. februar 2006

Finanstilsynet sendte den 3. februar 2006 et brev til alle danske pengeinstitutter, heriblandt til bestyrelserne og direktionerne for Max Bank og Skælskør Bank, hvori tilsynet gjorde opmærksom på de betydelige prisstigninger, som prægede ejendomsmarkedet på daværende tidspunkt, hvilket gav anledning til bekymringer for, at der muligvis var tale om en spekulationsdrevet prisboble på dette marked.

Endvidere bemærkede Finanstilsynet, at danske pengeinstitutter samtidig gennem en betydelig vækst i udlån og garantistillelse ved finansiering af fast ejendom havde påtaget sig en større risikokoncentration på fast ejendom end tidligere.

² Skønnet på baggrund af bankernes balance før fusionen og årsindberetningen for 2010

Finanstilsynet gjorde derfor opmærksom på, at institutternes bestyrelser og direktioner i deres risikovurdering ikke længere kunne se bort fra den mulighed, at der kunne være tale om en prisboble, og at der på et tidspunkt kunne ske et prisfald.

I den forbindelse henviste Finanstilsynet til bestemmelsen i § 124, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed, som trådte i kraft pr. 1. januar 2005, om, at bestyrelse og direktion på baggrund af instituttets risikoprofil skal opgøre instituttets individuelle solvensbehov.

Finanstilsynet havde således i februar 2006 advaret danske pengeinstitutter, herunder Max Bank og Skælskør Bank, om de potentielle risici, der var forbundet med en høj eksponering mod fast ejendom.

Brevet blev offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside.

3.2 Finanstilsynets tilsyn med Max Bank

3.2.1. Overskridelse af lov om finansiel virksomhed § 145 (store eksponeringer) i 2006

Max Bank informerede ved brev af 30. maj 2006 Finanstilsynet om, at dennes to største kunder var fusioneret, hvorfor koncernen nu oversteg grænsen for store eksponeringer i FIL § 145. Banken forventede at få nedbragt eksponeringen inden for 8 dage.

3.2.2. Finanstilsynets inspektion i Max Bank i 2006

Finanstilsynet gennemførte en ordinær undersøgelse af Max Bank i juni 2006, hvor ledelsesområdet, fondsområdet, økonomiområdet, koncernforbundne selskaber, hvidvask, kreditområdet, god skik og solvens blev gennemgået.

På ledelsesområdet fik banken flere påbud om tilretning af forretningsorden og direktionsinstruks, så der var overensstemmelse med praksis. Desuden havde tilsynet flere bemærkninger til bankens førelse af bestyrelsens forhandlingsprotokol.

På fondsområdet fik banken en risikooplysning om, at bankens Finanscenter organisatorisk og styringsmæssigt skulle styrkes i takt med eventuel yderligere vækst. Desuden blev banken påbudt at udarbejde skriftlige forretningsgange på området.

På økonomiområdet blev banken påbudt at udfærdige forretningsgange for opgørelse af solvens og føre kontrol med oplysningerne modtaget fra bankens datacentral.

I forhold til koncernforbundne selskaber blev selskabet Nauca A/S undersøgt. Banken fik i den forbindelse et påbud om at indføre skriftlige retningslinjer for håndtering af koncerninterne transaktioner. Desuden blev banken påbudt at lovliggøre sin eksponering imod Administratorgruppen, som banken i 2005 havde erhvervet 40 pct. af.

På undersøgelsen gennemgik Finanstilsynet bankens 30 største eksponeringer, samt de eksponeringer med de 10 største nedskrivninger. Herudover var udtaget en stikprøve på 50 eksponeringer i intervallet 500 t.kr. til 20.000 t.kr. Gennemgangen gav ikke anledning til yderligere nedskrivninger.

Boniteten af de 22 største eksponeringer fordelte sig således:

Karakter	Volumen i pct.	Antal i pct.
Utvivlsomt gode eksponeringer (3)	15	20
Gode eksponeringer (2a)	74	70
Eksponeringer med svaghedstegn (2b)	11	10
Eksponeringer med nedskrivningsbehov (1)	0	0
I alt	100	100

Karakteren 2c blev ikke anvendt på undersøgelsestidspunktet.

Banken fik en risikooplysning om, at den var meget eksponeret inden for ejendomsrelaterede udlån. 31 pct. af bankens udlån var rettet mod ejendomsfinansiering. Banken blev gjort opmærksom på, at den ville være sårbar over for en negativ udvikling på ejendomsmarkedet.

3.2.3. Finanstilsynets undersøgelse af udlånsvækst i november 2006

En del pengeinstitutter, heriblandt Max Bank, havde i løbet af 2006 en meget kraftig udlånsvækst.

Finanstilsynet foretog i november 2006 en undersøgelse af disse pengeinstitutters udlånsvækst. Baggrunden herfor var, at en kraftig udlånsvækst erfaringsmæssigt ofte er forbundet med en slækkelse af kreditvurderingen og dermed en forværring af boniteten i udlånsporteføljen.

Tilsynet skrev i den forbindelse også til Max Bank og gjorde bankens bestyrelse og direktion opmærksom på risikoen ved en høj udlånsvækst. Samtidig blev bankens ledelse bedt om at redegøre for årsagerne til bankens kraftige udlånsvækst, samt hvilke overvejelser bankens ledelse havde gjort sig i relation dertil.

I bankens svar til tilsynet oplyste ledelsen, at:

"Max Bank har i indeværende år primært udvidet sine forretninger inden for udlånsområdet investering. Det drejer sig om lånefinansierede investeringer i værdipapirer (aktier og obligationer), i lukkede kredsløb, med tilknyttede stop-loss aftaler. Det drejer sig også om lånefinansierede investeringer i garanti produkter, hovedsageligt tilbudt via Garanti-invest.

Produkterne er tilbudt til både private som virksomheder. Udlånsvæksten inden for ovennævnte to produkter fordeler sig med godt 20 pct. til private og 80 pct. til erhvervs kunder.

Af bankens samlede vækst, udgør væksten inden for ovennævnte to produktgrupper ca. 85 pct."

Ledelsen oplyste endvidere i svaret, at:

"De to produkter er identiske med de under tilsynsbesøget i juni 2006, forelagte produkter.

Det er bankens direktion og bestyrelses overbevisning, at væksten er foretaget på et kontrolleret grundlag, og risikoen i væksten er begrænset via stop-loss aftaler med daglig opfølgning og hovedstolsgaranti på garantiprodukterne."

3.2.4. Finanstilsynets advarsel mod udlånsvækst i september 2007

Trods advarslen fra Finanstilsynet i november 2006 om risikoen ved høj udlånsvækst fortsatte flere banker den kraftige udlånsvækst i 2007. Finanstilsynet skrev i september 2007 til flere institutter, bl.a. til Max Bank, og advarede imod den fortsatte udlånsvækst. Max Bank havde fra 1. halvår 2006 til 1. halvår 2007 haft en udlånsvækst på 38 pct. og et indlånsunderskud på 103 pct., hvilket betød, at bankens samlede udlånsmasse udgjorde over dobbelt så meget som bankens samlede indlånsmasse. Finanstilsynet bad banken tage disse risici med i overvejelserne omkring bankens kreditpolitik.

3.2.5. Finanstilsynets undersøgelse af likviditet i februar 2008

I forlængelse af udmeldingen i september 2007 skrev Finanstilsynet i februar 2008 til et antal pengeinstitutter, bl.a. Max Bank, og anmodede om en redegørelse for deres aktuelle likviditetsmæssige situation.

I svar af d. 4. marts 2008 redegjorde Max Bank for sin likviditetssituation. Ultimo februar 2008 havde banken en overdækning på over 100 pct. i forhold til minimumskravet i den daværende FIL § 152. Likviditeten var således forbedret, og det var især sket på baggrund af meget stor, mest langsigtet, låneoptagelse hos andre pengeinstitutter. Finanstilsynet tog redegørelsen til efterretning.

3.2.6. Finanstilsynets advarsel imod indlånsunderskud i 2008

Nogle pengeinstitutter, heriblandt Max Bank, havde indlånsunderskud pr. 1. halvår 2008. Finanstilsynet skrev i september 2008 til institutterne, bl.a. Max

Bank, og gjorde opmærksom på, at der er likvidetsrisici forbundet med en høj gearing af den arbejdende kapital. Finanstilsynet gjorde ledelsen opmærksom på at holde disse forhold for øje ved overvejelser omkring instituttets likviditet.

3.2.7. Finanstilsynets undersøgelse af institutters ejendomsrelaterede eksponeringer i sommeren 2008

På baggrund af udviklingen på det danske ejendomsmarked gennemførte Finanstilsynet i løbet af sommeren 2008 en undersøgelse af danske pengeinstitutters eksponering mod ejendomsrelaterede eksponeringer. Tilsynet indkaldte derfor alle væsentlige ejendomsrelaterede eksponeringer fra alle pengeinstitutter i gruppe 1 og 2 samt fra udvalgte pengeinstitutter i gruppe 3, som havde en relativ stor eksponering mod ejendomssektoren. Max Bank indgik i denne undersøgelse.

I brev af 25. september 2008 meddelte Finanstilsynet de væsentligste konklusioner fra denne undersøgelse til bestyrelsen og direktionen samt den eksterne revision fra de deltagende pengeinstitutter, herunder Max Bank.

Tilsynet meddelte i brevet til bankens ledelse, at banken havde en høj eksponering mod ejendomsrelaterede eksponeringer både før og efter fradrag af værdien af bankens sikkerheder herfor. Tilsynet gjorde endvidere ledelsen opmærksom på, at der er en betydelig risiko forbundet med en høj koncentration i denne krediteksponeering. Finanstilsynet anmodede derfor banken om en redegørelse, hvori banken skulle beskrive, hvordan banken fulgte op på eksponeringerne, sikrede korrekt værdiansættelse af sikkerheder, samt hvordan ændringer i risici blev afspejlet i solvensbehovet. Redegørelsen skulle være tilsynet i hænde senest den 10. oktober 2008.

Endelig oplyste Finanstilsynet, at tilsynet i forbindelse med nylige tilsynsbesøg i andre pengeinstitutter havde konstateret, at institutternes opgørelse af sikkerhedsværdier i flere tilfælde ikke havde afspejlet de ændrede konjunkturer på ejendomsmarkedet.

I sit svar af 9. oktober 2008 udtalte banken, at banken var bevidst omkring den høje eksponering rettet mod ejendomsmarkedet og havde i den forbindelse iværksat tiltag til nedbringelse af denne kundegruppe. Banken oplyste, at den kun i beskedent omfang havde ydet finansiering af projektejendomme, hvor lejer ikke var kendt på bevillingstidspunktet.

Banken oplyste, at eksponeringer inden for byggebranchen vurderedes minimum en gang årligt med fremlæggelse af regnskaber, relevante saldobalancer og status på bevilgede byggerier i byggesager. Større eksponeringer inden for byggebranchen igangsattes først, når der var solgt 75 pct. af enhederne ifølge forretningsgang. Herudover var der løbende attestation af byggesagkyndig/ingeniør eller lignende.

Eksponeringer inden for ejendomsbranchen vurderedes minimum en gang årligt med fremlæggelse af, regnskaber, relevante saldobalancer, status på finansiering og renterisiko, udlejningssituationen og værdiansættelse af ejendomme ud fra en nettoleje i særskilt risikobilag til vurdering af porteføljen som helhed. Afhængig af kompleksitet anvendtes også eksterne vurderinger som supplement. Som udgangspunkt var kravet minimum 5 pct. i afkast.

Kvartalsvis blev de 10 største eksponeringer inden for byggeri, K/S eksponeringer og landbrug rapporteret til bestyrelsen. Hvert år blev alle eksponeringer over 3 mio. kr. inden for byggeri, bolig, K/S eksponeringer og landbrug rapporteret til bestyrelsen.

På baggrund af undersøgelsen blev Max Bank sat på Finanstilsynets undersøgelsesplan for foråret 2009.

3.2.8. Overskridelse af Lov om finansiel virksomhed § 145 (store eksponeringer)

Max Bank meddelte i januar 2009, at en eksponering var på 27,88 pct. af basiskapitalen og derved overskred grænsen, som var 25 pct. Banken anmodede om tilladelse til midlertidig overskridelse. Banken fik tilladelsen indtil 31. marts 2009. Banken oplyste den 31. marts 2009, at eksponeringen var nedbragt til 23,34 pct.

3.2.9. Indfrielse af ansvarlig kapital i januar 2009

Max Bank søgte i januar 2009 om førtidsindfrielse af ansvarlig kapital på 50 mio. kr. efter 5 år. Indfrielsen af kapitalen havde ingen virkning på bankens solvens, da der efter det forventede resultat for 2008 ikke kunne medregnes ca. 75 mio. kr. af optaget ansvarlig kapital, idet lov om finansiel virksomhed satte grænser for, hvor stor en del af en banks kapital (ved opgørelse af bankens solvensprocent), som måtte udgøre ansvarlig kapital. Banken havde en solvensprocent på 11,1 pct. og et solvensbehov på 8,8 pct. På baggrund af bankens underskud i 2008, bankens eksponering inden for ejendomsbranchen, den generelle markedssituation og den indkaldte undersøgelse, var det tilsynets vurdering, at der på det tidspunkt ikke kunne gives tilladelse til førtidsindfrielse. Bankens solvensprocent pr. 31.3.2009 var 11,8 pct. og solvensbehovet 9,2 pct. Efter Finanstilsynets undersøgelse i april 2009 fik banken i august 2009 tilladelse til førtidsindfrielse af de 50 mio. kr.

3.2.10. Finanstilsynets inspektion i Max Bank i april 2009

Finanstilsynet undersøgte Max Bank i april 2009, hvor tilsynet blandt andet gjorde banken opmærksom på bankens risikoprofil på kreditområdet og gav en række risikooplysninger:

- Banken havde det 5. største udlån og garantier i pct. af kernekapitalen i gruppe 1-3 (høj gearing).
- Banken havde den 9. højeste sum af store eksponeringer i gruppe 1-3.
- Banken havde den 14. højeste nedskrivningsprocent i gruppe 1-3.

Trods dette samt en høj koncentration indenfor ejendomssektoren, som var ca. 30 pct. (målsætning var 25 pct.), viste gennemgangen af bankens største udlån, at boniteten af disse udlån generelt kun lå lidt under gennemsnittet for de mindre pengeinstitutter. Banken havde inden for det sidste halve år fået en række sikkerheder på de problematiske eksponeringer, hvilket nedbragte blanco på eksponeringerne betydeligt.

Bonitetsfordelingen for eksponeringer større end 20 mio. kr. ved Finanstilsynets kreditgennemgang i 2009:

Karakter	Volumen i pct.
3 + 2a (Gode udlån samt udlån med normal risiko)	67
2b (Udlån med nogle eller væsentlige svaghedstegn)	21
1 (Udlån med nedskrivningsbehov)	12
x (Udlån, som var indfriet ved inspektionen)	0

I forbindelse med gennemgangen af bankens kapitaldækningsopgørelse gav Finanstilsynet følgende risikooplysninger:

- Banken havde den 14. laveste solvensprocent i gruppe 1-3.
- Banken havde den 6. laveste kernekapitalprocent i gruppe 1-3.

Herudover gav bankens solvensbehov og øvrige områder ikke anledning til væsentlige bemærkninger fra tilsynet.

Af revisionens erklæring i sin opfølgning i revisionsprotokollatet for årsrapporten for 2009 fremgik, at Finanstilsynets påbud fra 2009, herunder fra tilsynets inspektioner, var efterlevet af banken. Dog erklærede revisionen, at nogle enkelte var iværksat så sent i regnskabsåret, at endelig stillingtagen endnu ikke var mulig, og enkelte var planlagt iværksat til gennemførelse i 2010.

3.2.11. Statsligt kapitalindskud i 2009 til Max Bank

Efter anmodning fra Økonomi- og Erhvervsministeriet afgav Finanstilsynet den 20. maj 2009 en udtalelse til brug for behandling af ansøgning om statsligt kapitalindskud efter Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. Udtalelsen indeholdt bl.a. følgende sammenfatning:

"Denne vurdering er baseret på bankens ansøgning og den nyligt gennemførte undersøgelse i banken.

Solvensbehovet er udtryk for en vurdering af risici på opgørelsestidspunktet. Den faktiske udvikling af de for bankens afgørende forhold, kan vise sig forskellig fra de vurderinger, der ligger til grund for opgørelsen af solvensbehovet, bl.a. på baggrund af den økonomiske udvikling generelt i samfundet.

Der gøres opmærksom på, at banken ikke opfylder kravet i lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter § 3, stk. 1, da bankens kernekapitalprocent efter kapitalindskuddet vil være ca. 9,8 pct. Banken søger derfor efter en individuel løsning i henhold til § 3, stk. 4.

Tilsynets konklusion er, at Max Bank på det foreliggende grundlag opfylder solvenskravene i lov om finansiel virksomhed, hvilket betyder, at bankens solvensbehov vurderes at være lavere end den faktiske solvens. Afstanden mellem bankens faktiske solvens og solvensbehovet er imidlertid beskedent, hvilket gør banken mere følsom i tilfælde af et længerevarende konjunkturtilbageslag.”

I august 2009 fik Max Bank tilført et statsligt kapitalindskud på 204 mio. kr.

3.2.12. Regnskabskontrol af årsrapport for 2008

I brev af den 19. juni 2009 oplyste Finanstilsynet til Max Bank, at Finanstilsynet mente, at der var fejl i bankens årsrapport for 2008. Forinden forelæggelse af sagen for Fondsrådet fik banken mulighed for at kommentere på de konstaterede fejl. Finanstilsynet havde konstateret følgende fejl:

- Manglende noteoplysninger om reklassificerede finansielle aktiver
- Manglende noteoplysninger om udstedte obligationer til dagsværdi

Desuden blev banken bedt om at redegøre for, hvilke obligationer der var reklassificeret, og om det var behandlet i henhold til lovgivningen samt at redegøre for manglende beskrivelse af erhvervelse af egne aktier i ledelsesberetningen.

Max Bank redegjorde for, at reklassificeringen fra ”obligationer” (målt til dagsværdi) til ”udlån og tilgodehavende målt til amortiseret kostpris” efter bankens mening var korrekt, da banken ikke mente, at den omhandlede obligation kunne betragtes som værende handlet på et aktivt marked. På de resterende punkter ville banken rette oplysningerne i årsrapporten for 2009.

Finanstilsynet var ikke enig i Max Banks vurdering af, at den pågældende obligation ikke var handlet på et aktivt marked uanset, at den kun var handlet i et mindre omfang. Finanstilsynet indstillede til Fondsrådet, at reklassificeringen var en fejl, dog således at banken i stedet kunne reklassificere obligationen til ”hold til udløb”, hvorved den blev opgjort til samme værdi som bankens

fejlagtige reklassificering. Herudover skulle restløbetid på udstedte obligationer fremgå af årsrapporten, og beføjelser til at erhverve egne aktiver skulle ligeledes fremgå af årsrapporten.

Fondbrådet var enig med Finanstilsynet og påbød banken at udarbejde og offentliggøre supplerende/korrigerende information til årsrapporten 2008 samt delårsrapporterne for 2009.

Den nye reklassificering af obligationen medførte ikke ændringer til resultatet, da "hold til udløb" var opgjort på samme måde som ved bankens fejlagtige klassificering. Var obligationen ikke blevet reklassificeret, havde den medført et kurstab på 6,7 mio. kr. Fondbrådet og Finanstilsynet mente, at det var relevant, at det fremgik af årsrapporten, hvordan obligationen havde påvirket årsregnskabet, hvis den ikke var blevet reklassificeret.

3.2.13. Indfrielse af ansvarlig kapital i september 2009

Max Bank søgte i september 2009 om førtidsindfrielse af ansvarlig kapital på 75 mio. kr. Der var gået 5 år fra udstedelsen af det ansvarlige lån, og i henhold til lånets betingelser kunne det på det tidspunkt blive indfriet til kurs 100. Bankens kernekapital- og solvensprocent var henholdsvis 10,7 pct. og 17,5 pct. (efter tilførsel af statslig kapital fra Bankpakke II i august 2009). Indfrielsen af de 75 mio. kr. ville medføre, at solvensprocenten herefter ville være 16,3 pct. Banken opstillede stressscenarier på underskud på henholdsvis 50 og 100 mio. kr. I det værste stressscenarie ville banken både med og uden indfrielse af de 75 mio. kr. have en solvensprocent på ca. 14 pct., da de 75 mio. kr. ikke ville kunne medregnes til solvensen. Endvidere ville kapitalen kun kunne medregnes med en aftagende del i de resterende 3 år. Finanstilsynet gav tilladelse til indfrielse i slutningen af september 2009. Finanstilsynet lagde ved sin beslutning vægt på, at størstedelen af det ansvarlige lån som følge af begrænsningsreglerne i lov om finansiel virksomhed ikke kunne tælles med ved opgørelse af bankens solvensprocent, og at bankens solvensprocent ville være 16,3 pct. efter indfrielsen.

3.2.14. Artikel i Børsen i december 2009

Børsen bragte i december 2009 en artikel om, at en tidligere direktør i selskabet Nordicom havde købt ejendomme på tvangsauktion til overpris. Købene var delvis finansieret af Max Bank. Finanstilsynet anmodede samme dag Max Bank om en redegørelse. Banken indsendte redegørelse, og Finanstilsynet vurderede ejendommene ud fra ejendomsskemaer og havde ingen bemærkninger til salgsprisen for ejendommene til den tidligere Nordicom-direktør.

3.2.15. Individuel statsgaranti

Banken ansøgte Finansiell Stabilitet A/S om individuel statsgaranti på 3,1 mia. kr., som banken modtog i januar 2010.

Finanstilsynet var ikke involveret i denne proces.

3.2.16. Indfrielse af ansvarlig kapital i marts 2010

Max Bank søgte i marts 2010 om førtidsindfrielse af ansvarlig kapital på 50 mio. kr. da der var gået 5 år siden udstedelsen af den ansvarlige kapital, og lånet kunne herefter indfris til kurs 100 i henhold til lånevilkårene. Bankens kernekapital- og solvensprocent var henholdsvis 9,3 pct. og 15,7 pct. Indfrielsen af de 50 mio. kr. ville medføre, at solvensprocenten herefter ville være 14,8 pct. Banken opstillede stressscenarier på underskud på henholdsvis 25 og 50 mio. kr. I det værste stressscenarie ville banken både med og uden indfrielse af de 50 mio. kr. have en solvensprocent på ca. 13,7 pct., da de 50 mio. kr. ikke ville kunne medregnes til solvensen. Endvidere ville den kun kunne medregnes med en aftagende del i de resterende 3 år. Finanstilsynet gav tilladelse til indfrielse i maj 2010. Finanstilsynet lagde ved sin afgørelse vægt på bankens solvensprocent på 14,8 pct. efter indfrielsen.

3.2.17. Regnskabskontrol af årsrapport for 2009

Finanstilsynet foretog regnskabskontrol af Max Bank og forelagde i brev af den 19. juli 2010 de fravigelser fra regnskabsreglerne, som Finanstilsynet havde konstateret.

Under behandling af regnskabskontROLSAGEN modtog Finanstilsynet fra banken prospekt til godkendelse, hvori årsrapporten for 2009 skulle indgå som en del af prospektets historiske regnskabsoplysninger.

Banken tog de fravigelser, som Finanstilsynet påpegede, til efterretning, og offentliggjorde den 28. september 2010 en ny årsrapport for 2009 samt en ny halvårsrapport for 2010, hvor samtlige fravigelser var rettet. Den korrigerede årsrapport blev anvendt i prospektets historiske regnskabsoplysninger.

I alt identificerede Finanstilsynet 30 fravigelser fra reglerne i forbindelse med den gennemførte kontrol, herunder ikke mindst manglende udarbejdelse af koncernregnskab efter IFRS under iagttagelse af reglerne for førstegangsanvendelse af IFRS (særlige oplysningskrav). Banken havde ikke udarbejdet koncernregnskab til trods for, at bankens dattervirksomheder og disses døtre var af en sådan størrelse og kompleksitet i forhold til banken, at koncernregnskab, jf. Fondsrådets tidligere afgørelser, ikke kunne udelades med henvisning til ubetydelighed.

3.3. Finanstilsynets tilsyn med Skælskør Bank

3.3.1 Skælskør Banks overtagelse af Flakkebjerg og Omegns Sparekasse i 2006

Skælskør Bank meddelte i brev af d. 2. maj 2006, at denne ville overtage Flakkebjerg og Omegns Sparekasse med virkning fra 1. juli 2006. Finanstilsynet gav d. 18. august 2006 tilladelse til overtagelsen.

3.3.2. Regnskabskontrol af årsrapport for 2006

Finanstilsynet udførte regnskabskontrol af Skælskør Banks årsrapport for 2006 og bad i brev af 26. juli 2007 banken fremkomme med bemærkninger til de konstaterede fejl i årsrapporten. Finanstilsynet påbød banken fremover at lovliggøre de nedenfor angivne områder:

- Anvende korrekt betegnelse for "Kursreguleringer"
- Indarbejdelse af oplysninger om aktiernes omsættelighed
- Indarbejdelse af oplysninger om udpegning og udskiftning af selskabets ledelse samt for ændring af selskabets vedtægter
- Indarbejde oplysninger om bestyrelsens beføjelser til at udstede aktier
- Oplysninger om måling ved første indregning
- Resultat af tilknyttede virksomheder skal medtages efter skat
- Opgørelse over bevægelser i egenkapitalen for moderselskabet
- Anvendelse af korrekt betegnelse for værdi af domicilejendomme
- Oplysninger om erhvervelse af egne aktier i regnskabsåret
- Oplysninger om forventede tidspunkt for træk på bankens økonomiske ressourcer for "Hensættelser til tab på garantidebitorer"
- Anvendelse af korrekte benævnelser for "Hensættelser til tab på garantidebitorer" og "Øvrige hensættelser til forpligtelser"

3.3.3. Finanstilsynets undersøgelse af likviditet i november 2006

Flere institutter havde haft en lav likviditet i 2006, heriblandt Skælskør Bank. Finanstilsynet foretog i november 2006 en undersøgelse af disse pengeinstitutters likviditet.

Finanstilsynet skrev til Skælskør Bank, da deres likviditet ultimo juni 2006 kun havde en overdækning på 15 pct. i forhold til kravet i den daværende FIL § 152. Til sammenligning udgjorde den gennemsnitlige overdækning hos gruppe 1-4 institutter ca. 200 pct. Finanstilsynet bad Skælskør Bank redegøre for årsagerne til den lave overdækning samt om hvilke overvejelser, instituttets bestyrelse og direktion havde gjort sig i relation hertil.

I bankens svar til tilsynet oplyste ledelse af:

”Skælskør Banks politik er at likviditetsudviklingen opgøres og følges daglig således at 10 pct. kravet altid er opfyldt. Ved placeringen af overskudslikviditet er vi nødt til at sikre os den størst mulige renteindtjening.

Vi har valgt i en periode med rentestigninger og kursfald, at have en forholdsvis lille obligationsbeholdning og en større kontantbeholdning, der sættes på aftalevilkår i danske banker i op til 30 dage. Denne politik har sparet Skælskør Bank for store kurstab.

Vi kan endvidere oplyse, at vi naturligvis har sikret os, at vi kan skaffe den nødvendige daglige likviditet.”

3.3.4. Finanstilsynets advarsel mod likviditetsrisici i september 2007

Finanstilsynet skrev til Skælskør Bank, og bad om en redegørelse på bankens lave likviditetsoverdækning. Skælskør Bank redegjorde for, at den lave likviditetsoverdækning var bevidst, idet banken havde allokeret dele af midlerne i produkter med en højere rente end obligationsbeholdningen, som regnes med ved likviditetsopgørelsen.

3.3.5. Finanstilsynets advarsel imod udlånsvækst i 2008

Finanstilsynet sendte i september 2008 en advarsel ud omkring udlånsvækst til en del pengeinstitutter, heriblandt Skælskør Bank, som havde en udlånsvækst på 22 pct. regnet fra 1. halvår 2007 til 1. halvår 2008. Finanstilsynet fremhævede risikoen for sammenhæng mellem høj udlånsvækst og dårlig kreditbonitet i udlånsporteføljen. Finanstilsynet bad banken tage disse risici med i overvejelserne omkring bankens kreditpolitik.

3.3.6. Finanstilsynets undersøgelse af institutters ejendomsrelaterede eksponeringer i sommeren 2008

På baggrund af udviklingen på det danske ejendomsmarked gennemførte Finanstilsynet i løbet af sommeren 2008 en undersøgelse af danske pengeinstitutters eksponering mod ejendomsrelaterede eksponeringer. Tilsynet indkaldte derfor alle væsentlige ejendomsrelaterede eksponeringer fra alle pengeinstitutter i gruppe 1 og 2 samt fra udvalgte pengeinstitutter i gruppe 3, som havde en relativ stor eksponering mod ejendomssektoren. Skælskør Bank indgik i denne undersøgelse.

I brev af 25. september 2008 meddelte Finanstilsynet de væsentligste konklusioner fra denne undersøgelse til bestyrelsen og direktionen samt den eksterne revision fra de deltagende pengeinstitutter, herunder Skælskør Bank.

Tilsynet meddelte i brevet til bankens ledelse, at banken havde en høj eksponering mod ejendomsrelaterede eksponeringer både før og efter fradrag af værdien af bankens sikkerheder herfor. Tilsynet gjorde endvidere ledelsen opmærksom på, at der er en betydelig risiko forbundet med en høj koncentration i denne krediteksponering. Finanstilsynet anmodede derfor banken om

en redegørelse, hvori banken skulle beskrive, hvordan banken fulgte op på eksponeringerne, sikrede korrekt værdiansættelse af sikkerheder, samt hvordan ændringer i risici blev afspejlet i solvensbehovet. Redegørelsen skulle være tilsynet i hænde senest den 10. oktober 2008.

Endelig oplyste Finanstilsynet, at tilsynet i forbindelse med nylige tilsynsbesøg i andre pengeinstitutter havde konstateret, at institutternes opgørelse af sikkerhedsværdier i flere tilfælde ikke havde afspejlet de ændrede konjunkturer på ejendomsmarkedet.

I sit svar af 6. oktober 2008 redegjorde banken for sin kredithåndtering vedrørende ejendomsrelaterede eksponeringer, deres vurdering af sikkerheder og afspejling af risici i solvensbehovet.

I henhold til bankens forretningsgang skulle alle erhvervseksponeringer, herunder ejendomsrelaterede eksponeringer, over 200.000 kr. kreditbehandles mindst én gang årligt.

Desuden redegjorde banken for, at der dagligt skete opfølgning på alle overtræk, og at rådgiverne skulle lægge en kommentar ind på alle overtræk over 5.000 kr. Overholdelse af dette blev kontrolleret af kreditkontoret, som tog daglige stikprøver for at sikre opfølgning.

Hvert kvartal havde filialdirektøren desuden ansvar for gennemgang af samtlige eksponeringer med henblik på behovet for nedskrivninger og hensættelser.

Over for bankens bestyrelse skete der en årlig aktivgennemgang af alle eksponeringer over 8 mio. kr. samt alle eksponeringer omfattet af § 78 i FIL.

Banken fremsendte kopi af sin forretningsgang for værdiansættelse af sikkerheder og oplyste, at overholdelse af denne blev kontrolleret årligt gennem stikprøver.

Endelig redegjorde banken for, at den ved opgørelse af solvensbehovet anvendte en tabsprocent på 2,55, som blev multipliceret med posten udlån og garantier, samt at der indgik følgende elementer i opgørelsen af solvensbehovet: Store eksponeringer, svage eksponeringer, geografisk koncentration, erhvervsmæssig koncentration samt koncentration af sikkerheder.

Finanstilsynet bad i november 2008 Skælskør Bank indsende supplerende oplysninger på deres ejendomsseksponeringer over 10 mio. kr. På baggrund af disse oplysninger udbad Finanstilsynet supplerende oplysninger om alle Skælskør Banks eksponeringer over 16. mio. kr.

På baggrund af undersøgelsen blev Skælskør Bank sat på Finanstilsynets undersøgelsesplan for foråret 2009.

3.3.7. Finanstilsynets inspektion i Skælskør Bank i marts 2009

Finanstilsynet gennemførte en ordinær undersøgelse i banken i marts 2009. Undersøgelsen blev gennemført som en afgrænset undersøgelse omhandlende bankens kreditområde. Banken fik to påbud omkring konkretisering af bankens kreditpolitik.

På undersøgelsen gennemgik Finanstilsynet alle bankens eksponeringer over 10 mio. kr. De gennemgåede eksponeringer udgjorde ca. 45 pct. af bankens samlede udlån og garantier. Boniteten af de gennemgåede eksponeringer fordelte sig på følgende måde:

Karakter	Volumen i pct.	Antal i pct.
Utvivlsomt gode eksponeringer (3)	4	4
Gode eksponeringer (2a)	26	35
Eksponeringer med svaghedstegn (2b)	46	45
OIV med/uden nedskrivninger (1)	24	14
I alt	100	100

Karakteren 2c blev ikke anvendt på undersøgelsestidspunktet.

Banken fik en risikoplysning om, at antallet af eksponeringer med karakteren 2b og 1 var væsentlig højere end i tilsvarende institutter i gruppe 3.

I forbindelse med undersøgelsen gennemgik Finanstilsynet bankens solvensbehov. Banken havde opgjort sit solvensbehov til 8 pct. (7,44 pct. rundet op til lovens minimumskrav), og bankens faktiske solvens var 13,3 pct. pr. 31. december 2008. På baggrund af undersøgelsen vurderede Finanstilsynet umiddelbart, at bankens solvensbehov lå mellem 15,9 pct. til 17,9 pct. Specielt risiciene på kreditområdet bidrog markant til solvensbehovet. Finanstilsynet indledte derfor en dialog med banken omkring dennes solvensbehov.

Som følge af undersøgelsen bad Finanstilsynet i brev af d. 3. april 2009 Skælskør Bank opgøre sit solvensbehov igen på baggrund af Finanstilsynets fund på undersøgelsen. Den 14. april 2009 meddelte banken, at den havde opgjort sit solvensbehov til 11,78 pct. Banken meddelte samtidig at den undersøgte mulighederne for at finde en stærk fusionspartner.

Finanstilsynet fandt stadig, at solvensbehovet var opgjort utilstrækkeligt og sendte den 20. april 2009 udkast til afgørelse til forelæggelse for Det Finansielle Virksomhedsråd i høring hos banken, hvor der blev lagt op til et solvenskrav på 14,83 pct. På baggrund af høringen blev sagen sat i bero midlertidigt, da Finanstilsynet fandt anledning til at forelægge 4 eksponeringer for Fondsrådet grundet store uoverensstemmelser mellem bankens og Finanstilsynets vurderinger. Samtidig blev banken givet en frist til d. 31. maj 2009 til at afslutte eventuelle fusionsforhandlinger.

Fondbrådet traf den 15. juni 2009 afgørelse. Banken blev pålagt at foretage yderligere individuelle nedskrivninger i bankens kvartalsrapport for 1. kvartal 2009. Finanstilsynet opgjorde på ny bankens solvensbehov efter de pålagte nedskrivninger til 12,94 pct., og bad banken gennemgå sin solvensbehovsberegning igen. Banken opgjorde herefter sit solvensbehov ultimo 2009 til 10,08 pct. og sin faktiske solvens til 10,50 pct.

Finanstilsynet mente ikke, at solvensbehovet dækkede bankens risici, og indstillede et solvenskrav til banken på 13,8 pct., som Det Finansielle Virksomheds Råd tiltrådte på sit møde den 26. august 2009. Banken fik frist til den 30. september 2009, men bad om udsættelse, da banken var ved at tegne hybrid kernekapital og gennemføre en aktieemission. Fristen blev forlænget til den 23. oktober 2009. Der blev givet en yderligere forlængelse af fristen til den 24. november 2009, idet bankens kapitalfremskaffelse forløb planmæssigt.

Ved brev af den 28. oktober 2009 redegjorde banken for, at dens solvensbehov, grundet nedskrivninger foretaget pr. 30. september 2009, var faldet til 11,86 pct., og at banken, med tilførsel af hybrid kernekapital og aktieemission, forventede en faktisk solvens på 14,5 pct.

Grundet aktieemissionen blev fristen for opfyldelse af det individuelle solvenskrav rykket til den 9. december 2009.

Som opfølgning sendte banken en redegørelse pr. 2. december 2009 om, at det seneste solvensbehov var opgjort til 12,72 pct., og søgte om tilladelse til at nedsætte solvensbehovet fra 13,8 pct. til 12,72 pct.

Aktieemissionen var gennemført den 7. december 2009, hvorefter banken opgjorde sin faktiske solvens til 14,7 pct. Banken overholdt dermed sit individuelle solvenskrav.

3.3.8. Overskridelse af Lov om finansiel virksomhed § 145 (store eksponeringer)

I brev af d. 28. april 2009 informerede Skælskør Bank Finanstilsynet om, at en enkelt eksponering havde overskredet grænsen på 25 pct. af basiskapitalen i § 145 i lov om finansiel virksomhed. Eksponeringen udgjorde 25,33 pct. af bankens basiskapital. Der blev ansøgt om tilladelse til midlertidig overskridelse af grænsen indtil den 15. juni 2009, hvor dele af eksponeringen forventedes indfriet. I brev af d. 10. juni 2009 bekræftede banken, at eksponeringen var nedbragt til 21,36 pct., og banken brød dermed ikke længere loven.

3.3.9. Overskridelse af Lov om finansiel virksomhed § 145 (store eksponeringer)

Som følge af reduktion af bankens kapital pr. den 30. maj 2009 meddelte banken, at 3 eksponeringer overskred grænsen i § 145 i lov om finansiel virksomhed. Banken søgte om dispensation til overskridelsen indtil den 15. oktober 2009. Finanstilsynet gav dispensation til overskridelsen indtil den 30. september 2009.

3.3.10. Overskridelse af Lov om finansiel virksomhed § 147 (ejendomsbesiddelse)

I brev af d. 23. juni 2009 informerede Skælskør Bank Finanstilsynet om, at grundet nedskrivninger pålagt af Fondsrådet overskred bankens ejendomsbesiddelse grænsen på 20 pct. af basiskapitalen, da den udgjorde 22,83 pct. af basiskapitalen. Banken forventede at overholde lovgivningen igen inden udgangen af august måned 2009. Finanstilsynet gav dispensation til overskridelsen indtil den 31. august 2009.

3.3.11. Overskridelse af Lov om finansiel virksomhed § 145 (store eksponeringer)

I oktober 2009 meddelte banken, at 6 eksponeringer overskred grænsen i § 145 i lov om finansiel virksomhed. Banken ansøgte om dispensation til overskridelsen indtil den 30. november 2009. Henset til bankens proces omkring rekapitalisering blev der givet dispensation til overskridelse indtil d. 15. december 2009.

3.3.12. Overskridelse af Lov om finansiel virksomhed § 147 (ejendomsbesiddelse)

D. 26. oktober 2009 informerede banken Finanstilsynet om, at banken overskred grænsen i § 147 i lov om finansiel virksomhed, idet ejendomsbesiddelsen udgjorde 22,4 pct. af basiskapitalen. Overskridelsen skyldtes en reduktion af basiskapitalen. Banken forventede at overholde lovgivningen igen inden udgangen af november måned 2009. Finanstilsynet gav dispensation til overskridelsen indtil den 30. november 2009.

3.3.13. Statsligt kapitalindskud i 2009 til Skælskør Bank

Efter anmodning fra Økonomi- og Erhvervsministeriet afgav Finanstilsynet den 7. december 2009 en udtalelse til brug for behandling af ansøgning om statsligt kapitalindskud efter Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter. Udtalelsen indeholdt bl.a. følgende sammenfatning:

"Denne udtalelse er baseret på bankens ansøgning om statsligt kapitalindskud, og den i marts/april 2009 gennemførte undersøgelse i banken samt bankens efterfølgende tiltag for at styrke kapitalgrundlaget.

Solvensbehovet er udtryk for en vurdering af risici på opgørelsestidspunktet. Den faktiske udvikling af de for bankens afgørende forhold kan vise sig forskellig fra de vurderinger, der ligger til grund for opgørelsen af solvensbehovet, bl.a. på baggrund af den økonomiske udvikling generelt i samfundet. Dette forhold er særligt relevant for Skælskør Bank, der har mange store eksponeringer relateret til ejendomssektoren.

Tilsynets foreløbige konklusion er, at Skælskør Bank baseret på undersøgelsen i april og på det foreliggende grundlag opfylder solvenskravene i lov om finansiel virksomhed, hvilket betyder, at bankens solvensbehov vurderes at være lavere end den faktiske solvens. Opmærksomheden skal dog henledes på, at banken har fået frist til den 9. december 2009 til at opfylde solvenskravet. Først på dette tidspunkt kan tilsynet afgive en endelig konklusion.

Bankens solvensbehov er fastsat i form af et solvenskrav fra Finanstilsynet på 13,8 pct. Afgørelse herom er truffet af Det Finansielle Virksomhedsråd den 26. august 2009.

Kombinationen af en lav overdækning samt de mange store eksponeringer relateret til ejendomssektoren betyder, at der er en betydelig risiko forbundet med kapitalindskuddet.”

I december 2009 fik Skælskør Bank tilført et statsligt kapitalindskud på 124,5 mio. kr.

3.3.14. Skælskør Banks solvensbehovsopgørelse ultimo 2009

I forbindelse med opgørelsen af 4. kvartal 2009 konstaterede Skælskør Bank nedskrivninger på 107 mio. kr. Finanstilsynet var derfor i tvivl om, hvorvidt banken kunne opretholde en overdækning i forhold til sit solvensbehov, som af Det Finansielle Virksomhedsråd var fastsat til 13,8 pct.

Banken opgjorde sin basiskapital til 11 pct. og sit solvensbehov pr. den 31. december 2009 til 10,5 pct. som følge af de omfattende nedskrivninger. Kapitalprocenten på 11 var dog under forudsætning af en dispensation fra Finanstilsynet til at tælle mere end 44 mio. kr. med af den hybride kernekapital, som var begrænsningen for medregning i henhold til § 129 i lov om finansiel virksomhed. Uden dispensation ville bankens basiskapital udgøre 6,3 pct.

For at sikre en solvensmæssig overdækning kontaktede Skælskør Bank Finanstilsynet i februar 2010 med henblik på at konvertere 2 til 3 trancher af Statens hybride kernekapital til egenkapital. Henset til bankens planer om at konvertere den statslige hybride kernekapital, gav Finanstilsynet dispensation fra lov om finansiel virksomhed § 129, stk. 7 indtil den 31. marts 2010, så bankens solvens udgjorde 11 pct. indtil konverteringen. Samtidig påbød Finanstilsynet banken at lave en ny solvensbehovsopgørelse, idet Finanstilsynet ikke mente, at solvensbehovet kunne være under 12 pct. for banken.

I brev af den 19. marts 2010 rettede banken sit solvensbehov til 13,8 pct. på baggrund af dialog med Finanstilsynet.

Konvertering af den statslige hybride kernekapital var forsinket grundet forhandlinger med Max Bank om fusion. Skælskør Bank havde indledt forhandlinger med Max Bank om fusion, hvorfor Finansministeriet måtte vurdere konsekvenserne af en konvertering af den statslige hybride kernekapital, hvilket ville medføre ejerskab i den fortsættende bank. På baggrund af det igangværende arbejde med fusion og konvertering blev dispensationen i henhold til lov om finansiel virksomhed § 129, stk. 7 forlænget til den 23. april 2010.

3.3.15. Redegørelse om prospekt for Skælskør Bank

Skælskør Bank foretog i november/december 2009 en aktieemission for at styrke sit kapitalgrundlag på baggrund af Finanstilsynets solvenskrav af den 26. august 2009, se afsnit 3.3.7.

I forbindelse med aflæggelse af sit årsregnskab for 2009 udsendte banken d. 12 februar 2010 en selskabsmeddelelse omkring nedjustering af resultatet for 2009. Banken forventede nu et underskud på 125-135 mio. kr. grundet yderligere nedskrivninger i forbindelse med udarbejdelse af årsregnskabet.

I prospektet til aktieemissionen havde banken angivet et forventet nedskrivningsbehov for 4. kvartal 2009 på mellem 37 mio. kr. og 42 mio. kr.

På denne baggrund bad Finanstilsynet den 17. februar 2010 banken om at redegøre for det forløb, der førte til offentliggørelse af selskabsmeddelelsen af 12. februar 2010, herunder hvornår det blev klart, at banken skulle nedjustere resultatet for 2009 i forhold til de udmeldte forventninger i prospektet.

Banken sendte sin redegørelse ved brev af d. 26. februar 2010, hvoraf det fremgik, at banken ikke modtog nye væsentlige oplysninger vedrørende bankens eksponeringer i perioden fra prospektets offentliggørelse til gennemførelsen af udbuddet.

Banken redegjorde for, at den i forbindelse med forberedelse af årsregnskabet i december havde modtaget oplysninger fra sine filialer for at vurdere en eventuel (yderligere) nedskrivning på eksponeringerne.

Bankens revisor foretog i januar og februar 2010 revision af bankens måling af udlån, garantier, nedskrivninger og hensættelser pr. 31. december 2009, herunder en gennemgang af bankens 50 største eksponeringer. Efter gennemgangen konstaterede bankens revisor, at udviklingen i bankens nedskrivninger var væsentligt forværret siden offentliggørelsen af prospektet, og at nedskrivningerne særligt var påvirket af en række negative begivenheder indtrådte i december 2009.

Finanstilsynet besluttede herefter at henlægge sagen, da banken havde godgjort, at denne ikke havde udeladt oplysninger af prospektet i forbindelse med aktieemissionen.

3.3.16. Individuel statsgaranti

Skælskør Bank ansøgte i starten af 2010 Finansiell Stabilitet om en individuel statsgaranti på 1,4 mia. kr., men grundet fusionen blev garantien aldrig tildelt. Finanstilsynet var ikke involveret i ansøgningsprocessen.

3.3.17. Regnskabskontrol af årsrapport for 2009

Finanstilsynet foretog regnskabskontrol af Skælskør Banks årsrapport for 2009. I brev af den 6. juli 2010 forelagde Finanstilsynet de konstaterede fra- vigelser fra regnskabsreglerne for banken, som havde mulighed for at komme med bemærkninger hertil.

Sagen blev efterfølgende forelagt Fondsrådet, som i afgørelse af d. 6. juli 2010 påbød banken at udarbejde og offentliggøre supplerende/korrigerende information til årsrapporten, hvor banken skulle gøre opmærksom på de af Fondsrådet konstaterede fejl, og på at banken ikke på daværende tidspunkt var i stand til at levere oplysninger til at rette fejlene. Fondsrådet konstaterede følgende fejl:

- Oplysninger om kreditkvaliteten på den del af udlånene i koncernregnskabet der hverken er forfaldne eller værdiforringede
- Aldersfordeling for den del af udlånene, der er forfaldne på balancedagen, men ikke værdiforringede i koncernregnskabet
- Sammenligningstal i balancen som følge af en fejl i årsrapporten for 2008 (ændring af 4 eksponeringer som omtalt i afsnit 3.3.7)
- Oplysning om reglerne for udpegning og udskiftning af medlemmer af selskabets bestyrelse samt oplysninger om bestyrelsens beføjelser
- Redegørelse for virksomhedsledelse

3.4. Finanstilsynets tilsyn med Max Bank som den fortsættende bank

3.4.1. Finanstilsynets godkendelse af fusionen mellem Max Bank og Skælskør Bank

Finanstilsynet blev bekendt med Max Banks og Skælskør Banks planer om fusion i starten af 2010. I marts 2010 skrev Finanstilsynet til bankerne, at der ville blive lagt vægt på, at fusionen blev indgået mellem bæredygtige institutter, altså institutter, som fortsat ville kunne drive virksomhed uden fusionen. Finanstilsynet gjorde i samme brev opmærksom på, at det ville kræve konvertering af 3 trancher af den statslige hybride kernekapital for Skælskør Bank, og Finanstilsynet noterede sig, at der var planer om en aktieemission i den fortsættende bank.

Skælskør Bank konverterede den 19. april 2010 4 trancher a 24,9 mio. kr. til kurs 25,36 tillagt vedhængende renter af den konverterede hybride kernekapital. Herefter ejede Den Danske Stat sammenlagt 57 pct. af Skælskør Bank.

Som det fremgår af afsnit 2.3.1. forventede den fortsættende bank en overdækning på 3,9 pct. point i forhold til bankens solvensbehov efter fusionen. Bankerne foretog en omfattende due diligence af hinandens kreditporteføljer og gennemgik forhandlinger for fusionen.

I brev af d. 9. september 2010 gav Finanstilsynet tilladelse til fusionen mellem Max Bank og Skælskør Bank med Max Bank som det fortsættende institut.

3.4.2. Individuel statsgaranti

I forbindelse med fusionen mellem Skælskør Bank og Max Bank indgik Max Bank tillæg til aftale om individuel statsgaranti, hvorved garantien blev øget med 1,4 mia. kr. til i alt 4,5 mia. kr. Finanstilsynet var ikke involveret i Max Banks udvidelse af individuel statsgaranti.

3.4.3. Behandling af prospekt i forbindelse med aktieemission

I forbindelse med fusionen mellem Max Bank og Skælskør Bank blev det besluttet at foretage en aktieemission i det fortsættende selskab.

Det til aktieemissionen tilhørende prospekt blev udtaget til udvidet regnskabskontrol, idet der var en vis kompleksitet ved skift til regnskabsreglerne "International Financial Reporting Standards (IFRS), som tidligere regnskaber også skulle ændres til.

Finanstilsynet og Max Bank korresponderede en del i forhold til indholdet af prospektet, især i forhold til indarbejdelse af IFRS i de finansielle oplysninger.

Det endelige prospekt blev godkendt af Finanstilsynet d. 1. oktober 2010.

3.4.4. Regnskabskontrol af årsrapport for 2010

I foråret 2011 foretog Finanstilsynet en regnskabskontrol af Max Banks årsrapport for 2010. Efter flere spørgsmål til banken og svar fra banken sendte Finanstilsynet udkast til afgørelse til Max Bank, som ville blive forelagt Fondsrådet. Bankens svarede den 1. september 2011, at der ikke var nye oplysninger, der ville medføre ændringer. Det var Finanstilsynets vurdering, at årsrapporten for 2010 indeholdt følgende fejl:

- Manglende oplysninger i koncernregnskabet vedrørende virksomhedssammenslutningen med Skælskør Bank.
- Fejlagte oplysninger i koncern- og årsregnskabet om nedskrivninger på udlån fra Skælskør Bank.

- Manglende oplysninger i koncernregnskabet om kreditkvaliteten af udlån, der hverken er i restance eller værdiforringede.

Sagen skulle have været forelagt Fondsrådet den 12. september 2011, men da mødet blev aflyst, skulle det først forelægges den 10. oktober 2011. Max Bank blev den 9. oktober 2011 afviklet, så sagen blev ikke behandlet af Fondsrådet.

3.4.5. Strategi for indløsning af individuelle statsgarantier

En række pengeinstitutter, herunder Max Bank, blev i maj 2011 anmodet om at indsende en redegørelse for at få et overblik over institutternes langsigtede likviditetsplaner. Max Bank indsendte strategi for indløsning af individuel statsgaranti i juni 2011. Bankens strategi var optimistisk mht. vækst i indlån og reduktion af udlån samt en reduktion af bankens filialnet og medarbejderantal. Det blev fra Finanstilsynets side besluttet at gennemgå og drøfte strategien på den kommende undersøgelse i banken i september 2011.

3.4.6. Funktionsundersøgelse i september 2011

På baggrund af fusion med Skælskør Bank, store eksponeringer og stor ejendomseksponering blev det i efteråret 2010 besluttet, at banken skulle funktionsundersøges i 2011. Banken skulle have været undersøgt i 1. halvår 2011, men på grund af bankens it-konvertering blev undersøgelsen udsat til september 2011.

Undersøgelsen i banken blev foretaget i perioden den 14. september til 28. september 2011. Undersøgelsen havde især fokus på gennemgang af bankens store eksponeringer samt en stikprøve af bankens mellemstore eksponeringer.

På møde af den 26. september 2011 blev banken orienteret om Finanstilsynets foreløbige vurdering af den første del af eksponeringsgennemgangen. Banken gav en orientering om mulige initiativer til at forbedre bankens kapitalforhold og solvensprocent. Banken fik frist til fredag den 30. september til at komme med bemærkninger til de foreløbige konkrete eksponeringsvurderinger.

Fredag den 30. september fik banken Finanstilsynets foreløbige vurdering af den øvrige eksponeringsgennemgang. Banken orienterede om de fortsatte bestræbelser på at forbedre bankens kapitalforhold og solvensprocent. Banken fik frist til tirsdag den 5. oktober til at komme med bemærkninger til den øvrige eksponeringsgennemgang. Finanstilsynet og banken korresponderede i perioden omkring opgørelse af store eksponeringer, koncentrationstillæg og opregning af stikprøven.

Finanstilsynet gennemgik på undersøgelsen bankens 58 største eksponeringer, der alle var over 20 mio. kr., og foretog en stikprøve på 100 eksponeringer i intervallet mellem 2 mio. kr. og 20. mio. kr. Undersøgelsen dækkede knap 50 pct. af Max Banks kreditter målt efter volumen.

Boniteten af bankens 40 største eksponeringer ved undersøgelsen fordelte sig på følgende måde:

Karakter	Volumen i pct.	Antal i pct.
Utvivlsomt gode eksponeringer (3)	2	3
Gode eksponeringer (2a)	8	14
Eksponeringer med svaghedstegn (2b)	17	14
Svage eksponeringer (2c)	23	20
OIV med/uden nedskrivninger (1)	50	49
I alt	100	100

Gennemgangen af de indkaldte eksponeringer godtgjorde, at banken i en række tilfælde i utilstrækkeligt omfang havde nedskrevet og solvensreserveret om ejendomsengagementerne og ligeledes til dels i utilstrækkeligt omfang havde konstateret OIV (objektiv indikation for værdiforringelse) på disse. Af bankens 25 største eksponeringer konstaterede Finanstilsynet OIV på 14, og af de samme 25 største eksponeringer var det kun 2-3 eksponeringer, der ikke var ejendomsrelaterede.

En del store eksponeringer var blevet udvidet inden for det forudgående år. Udvidelserne kunne efter Finanstilsynets opfattelse i væsentlig grad henføres til, at kunderne havde haft behov for likviditetsstøtte fra banken. Der var på en række eksponeringer indgået interkreditoraftaler og bankaftaler. Derudover kunne personlig kaution på mange af eksponeringerne ikke længere tillægges nogen værdi, da kautionisternes kapitalforhold var stærkt forringet.

En del af de ejendomsprojekter, som banken havde været med til at finansiere vedrørte endvidere kommanditselskaber, hvor selskabernes ejendomme var placeret i enten Tyskland eller Sverige. Disse eksponeringer var generelt svage.

En stor andel af Max Banks største eksponeringer vedrørte således udlån til meget konjunkturfølsomme kunder. For mange af disse kunder viste de seneste årsregnskaber betydelige underskud, hvilket svækkede kundernes egenkapital, og i flere tilfælde havde kunderne tabt egenkapitalen i 2010.

En betydelig andel af bankens største kunder var på undersøgelsestidspunktet enten konkurstruet eller allerede erklæret konkurs.

Endeligt konstaterede Finanstilsynet, at banken generelt var for optimistisk ved værdiansættelse af de ejendomme, som var stillet til sikkerhed for gælden til banken. Ved gennemgangen af bankens største eksponeringer vurderede Finanstilsynet således i mange tilfælde en væsentlig lavere ejendomsværdi, end banken selv havde opgjort. Banken havde derfor, efter Finanstilsynets vurdering, regnet sig frem til et alt for lille blanco i mange af de gennemgåede eksponeringer, hvilket havde resulteret i, at banken kom frem til et for lille nedskrivningsbehov på eksponeringer med OIV, og reserverede for lidt kapital til dækning af kreditrisici ved opgørelsen af bankens solvensbehov.

I forhold til stikprøven dækkede svaghederne i låneporteføljen over ejendomsfinansiering samt en bred vifte af hjemmemarkedsrelaterede mindre virksomheder, der var ramt af den svage økonomiske udvikling. Det drejede sig blandt andet om virksomheder inden for byggebranchen og relaterede services og produkter, samt virksomheder inden for forskellige former for handel.

På baggrund af Finanstilsynets gennemgang af de indkaldte eksponeringer vurderede Finanstilsynet, at der var risici for banken på mindst 752 mio. kr. ud over, hvad der var dækket af 8 procent kravet. Heraf vurderedes ca. 350 mio. kr. at være i form af nye nedskrivninger.

3.4.7. Fastsættelse af solvenskrav for Max Bank og overdragelse til Finansiell Stabilitet

På baggrund af undersøgelsen fastsatte Finanstilsynet den 7. oktober 2011 et solvenskrav til Max Bank med frist til opfyldelse den 9. oktober 2011 kl. 18.00.

Banken havde opgjort solvensbehovet til 11,5 pct. pr. 31. august 2011 svarende til et tilstrækkeligt kapitalgrundlag på 866 mio. kr. Finanstilsynet fandt derimod, at der skulle fastsættes et solvenskrav på 18 pct. svarende til et tilstrækkeligt kapitalgrundlag på 1.354 mio. kr. før indregning af nye nedskrivninger.

Før indregning af de nye indskrivninger kunne bankens faktiske solvens opgøres til 14,5 pct. svarende til en basiskapital på 1.090 mio. kr. Hvis de yderligere nedskrivninger i størrelsesordenen 350 mio. kr. blev indregnet, ville bankens solvens falde betydeligt.

Nedskrivningerne skyldtes hovedsagelig forskelle i Finanstilsynets og bankens værdiansættelse af sikkerheder i fast ejendom.

På bestyrelsesmøde af d. 7. oktober 2011 besluttede bestyrelsen i Max Bank, at såfremt der ikke blev fundet en privat løsning inden Finanstilsynets frist, ville banken lade sig afvikle gennem Finansiell Stabilitet.

Finanstilsynet gav d. 9. oktober 2011 tilladelse til overdragelse af Max Bank A/S' virksomhed til Max Bank af 2011 A/S (under Bankpakke IV), som var oprettet under Finansiell Stabilitet A/S. Der blev samtidig givet Max Bank af 2011 A/S tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed. Samme dag gav Finanstilsynet Sparekassen Sjælland en betinget tilladelse til at overtage de "grønne" dele af Max Bank af 2011 A/S. Den endelige tilladelse til Sparekassen Sjællands overtagelse blev givet d. 28. oktober 2011.

Max Bank indgav konkurserklæring ved fogedretten d. 10. oktober 2011.

4. Revisionsprotokollater

Et pengeinstituts eksterne revisorer har ansvaret for revisionen af årsrapporten. Revisionen afsluttes med en påtegning på årsrapporten. Hvis denne er uden forbehold eller supplerende oplysninger, indebærer det, at årsrapporten ifølge revisorerne ikke indeholder væsentlige fejl eller mangler.

Revisorerne rapporterer i revisionsprotokollatet til bestyrelsen om den udførte revision, resultatet heraf samt øvrige forhold af interesse for bestyrelsen. I finansielle virksomheder stiller Finanstilsynet en række supplerende krav til indholdet af revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten.

Revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten skal sendes i kopi til Finanstilsynet. Finanstilsynet læser som fast praksis dette med henblik på at opnå en øget viden om pengeinstituttets drift, praksis, kapital m.v. og vurderer på baggrund af protokollatet, om der er områder, der giver anledning til en tilsynsmæssig reaktion.

Ved denne gennemgang har Finanstilsynet blandt andet fokus på bemærkningsafsnittet, hvor revisionen i henhold til bilag 2³ til revisionsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 4 af 5. januar 2012) skal gøre bemærkninger om f.eks. lovovertrædelser og om påbud fra Finanstilsynet, som virksomheden endnu ikke har efterlevet.

Som led i revisionens arbejde skal revisionen, jf. revisionsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, nr. 1-2, erklære sig om bankens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der overstiger 10 pct. af kapitalgrundlaget.

4.1. Revisionsprotokollat for Max Bank 2006

Ekstern revision oplyser, at de, på baggrund af udtalelser i 2006 fra Fondsrådet og Finanstilsynet, har foretaget en mere detaljeret kontrol af bankens overholdelse af regnskabsreglerne. Revisionens erklæringer var uden forbehold eller supplerende oplysninger. Intern revision tiltrådte i september 2006, og det var således det første revisionsprotokollat for intern revision.

³ Med virkning fra 1. januar 2009 findes hjemlen i revisionsbekendtgørelsen § 4, stk. 5.

Intern revision angiver, at det var dennes vurdering, at banken generelt havde gode administrative rutiner og betryggende interne kontrolprocedurer på alle væsentlige områder.

Der blev indført nye regnskabsregler i forhold til nedskrivninger i 2005. Ekstern revision oplyste, at banken havde gjort et stort arbejde i forhold til forretningsgange for nedskrivninger, men bemærkede, at gruppevise nedskrivninger fortsat var forbundet med usikkerhed. Desuden bemærkede ekstern revision, at banken ikke havde anvendt den korrekte metode for opgørelse af gruppevise nedskrivninger, men grundet postens størrelse havde de ikke fundet anledning til at anlægge en anden vurdering.

Ekstern revision gjorde opmærksom på, at bankens kraftige vækst på 45 pct. havde øget bankens likviditetsbehov, som banken hovedsagelig havde dækket gennem kortfristet funding. Ekstern revision gjorde derfor opmærksom på, at banken efter deres opfattelse havde behov for at fastholde fokus på bankens funding, også i lyset af bankens fortsatte vækstplaner. Desuden bemærkede ekstern revision, at betydelig vækst i udlån og garantier kunne resultere i en øget risiko for tab som følge af den administrative belastning, væksten medførte.

Ekstern revision angav, at banken efter deres opfattelse havde gode administrative rutiner og betryggende interne kontrolprocedurer på alle væsentlige områder.

Revisionen skal erklærer sig om bankens 10 største eksponeringer. I den forbindelse bemærkede ekstern revision, at 8 af de 10 eksponeringer vedrørte finansiering af danske og udenlandske ejendomme. Eksponeringerne var beskrevet i revisionsprotokollatet, og revisionen erklærede sig enig i alle eksponeringerne, samt at disse var målt korrekt.

4.2. Revisionsprotokollat for Max Bank 2007

Ekstern revisions erklæringer var uden forbehold eller supplerende oplysninger. Det var den interne revisions vurdering, at de tilrettelagte risikostyringsprocesser fungerede betryggende, og at banken generelt havde gode administrative rutiner og betryggende interne kontrolprocedurer på alle væsentlige områder.

Den eksterne revision bemærkede, at banken i løbet af 2007 havde arbejdet på at få lavet en model for korrekte gruppevise nedskrivninger, således at den opfyldte reglerne ved regnskabsaflæggelsen 2007.

Den eksterne revision gjorde opmærksom på, at banken fortsat havde et behov for løbende at have fokus på bankens likviditetsstyring og funding, idet banken i et stigende omfang var fundet gennem kort- og langfristede lån hos

kreditinstitutter på markedsvilkår, idet bankens udlån oversteg bankens indlån (indlånsunderskud).

Ekstern revision bemærker, at banken havde haft en betydelig vækst på 24 pct. i udlån og garantier. I den forbindelse gjorde revisionen opmærksom på, at det var deres erfaring, at betydelig vækst i udlån og garantier kunne resultere i en øget risiko for tab som følge af den administrative belastning, væksten medførte.

Ekstern revision angav, at banken, efter deres opfattelse havde gode administrative rutiner og betryggende interne kontrolprocedurer på alle væsentlige områder.

Revisionen skal erklære sig om bankens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen. Bankens ultimo 2007 14 eksponeringer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen, og som dermed blev beskrevet i revisionsprotokollatet, og som revisionen erklærede sig enig i, samt at disse var målt korrekt. Revisionen gjorde dog i forbindelse med gennemgangen opmærksom på bankens kraftige eksponering imod ejendomsbranchen. Således var 13 af de 14 gennemgåede eksponeringer ejendomsrelaterede i større eller mindre grad.

4.3. Revisionsprotokollat for Max Bank 2008

Revisionen planlægges og udføres normalt med bankens interne revisionsafdeling. I løbet af 2008 havde den interne revisionschef sagt op, og fra 1. september 2008 havde den interne revisionsfunktion været ubemandet. Den eksterne revision havde efter aftale med bankens ledelse siden revisionschefens aftrædelse forestået det fulde revisionsarbejde.

Revisionens erklæringer var uden forbehold, ligesom revisionen påtegnede regnskabet uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Revisionen havde øget fokus på opretholdelse af behovet for nedskrivninger på udlån og garantier i lyset af den generelle negative udvikling i den danske samfundsøkonomi og den for banken generelt forøgede risiko for tab. Revisionen bemærkede, at bankens resultat for 2008 i betydeligt omfang var påvirket negativt af øgede nedskrivninger på udlån (resultat efter skat -121 mio. kr.). Revisionen nævnte bl.a. også, at det konkrete nedskrivningsbehov var påvirket af, at en del vedrørte kunder, hvor banken ikke var den eneste finansieringskilde. Revisionen havde ikke bemærkninger til bankens nedskrivninger pr. 31. december 2008.

Revisionen vurderede bankens likviditetsmæssige situation som forsvarlig, men bemærkede, at der kunne forudses vanskeligheder, såfremt bankens resultater ikke blev mærkbart forbedret.

Revisionen bemærkede, at de væsentligste nedskrivninger i 2008 primært kunne henføres til et fåtal eksponeringer ydet til kunder uden for bankens traditionelle geografiske samt forretningsmæssige område samt til en række yderligere eksponeringer ydet til kunders investeringer i værdipapirer mv.

Revisionen skal erklære sig om bankens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen. Banken havde ultimo 2008 15 eksponeringer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen, og som dermed blev beskrevet i revisionsprotokollatet, og som revisionen erklærede sig enig om.

4.4. Revisionsprotokollat for Max Bank 2009

Intern revisor havde gennemlæst ekstern revisions revisionsprotokol af 23. februar 2010 vedrørende årsrapporten 2009 og oplyste sig enig i indholdet heri. Den interne revisor underskrev ikke det eksterne revisionsprotokollat. Revision af udlån og nedskrivninger foretages som samarbejde mellem intern og ekstern revision og var alene beskrevet i det eksterne revisionsprotokollat.

Det var den interne revisions vurdering efter den udførte løbende vurdering af bankens forretningsgange og kontrolprocedurer, herunder rapporteringsforhold, at de tilrettelagte risikostyringsprocesser fungerede betryggende, og at banken generelt havde gode administrative rutiner.

Det var tillige den interne revisions vurdering, at regnskabet gav et retvisende billede af bankens økonomiske stilling, og at regnskabet var aflagt i overensstemmelse med den danske lovgivnings krav til regnskabsaflæggelse.

I revisionsprotokollatet for årsrapporten for 2009 fra intern revision var det oplyst, at der ingen åbentstående bemærkninger var for tidligere år hverken fra intern eller ekstern revision. Der var nogle bemærkninger fra 2009 og starten af 2010, som forventedes at være på plads i 1. og 2. kvartal 2010.

Den eksterne revision skrev, at revisionspåtegning for 2009 var uden forbehold eller supplerende oplysninger. Revisionen gentog, som i revisionsprotokollatet for 2008, at der var øget fokus på behovet for nedskrivninger på udlån og garantier, og at en del af bankens store eksponeringer var med kunder, hvor banken ikke var den eneste finansieringskilde.

Den eksterne revision beskrev i hvert enkelt tilfælde de af Finanstilsynet på inspektionen i april 2009 meddelte påbud. De fleste var blevet efterlevet, men nogle af dem iværksat så sent i regnskabsåret, at stillingtagen ikke var mulig. Herudover omtaltes to påbud fra foregående år, hvor tiltag ville blive iværksat til gennemførelse i 2010.

Revisionen skal erklære sig om bankens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen. Banken havde ultimo

2009 otte eksponeringer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen, og de 10 største blev dermed beskrevet i revisionsprotokollatet, og revisionen erklærede sig enig herom.

4.5. Revisionsprotokollat for Skælskør Bank 2006

Der var ingen intern revision i Skælskør Bank, hvorfor der kun foreligger revisionsprotokollat fra ekstern revision. Revisionens påtegning på årsrapporten var uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Revisionen oplyste, at den grundet Finanstilsynets og Fondsrådets praksis havde foretaget en mere detaljeret kontrol af Skælskør Bank A/S' overholdelse af regnskabsreglerne.

Revisionen bemærkede, at der var indført nye regler for gruppevise nedskrivning er og hensættelser, som bankens datacentral endnu ikke havde udarbejdet et system for beregning af. Banken havde derfor foretaget et stort arbejde for selv at lave beregningen, men revisionen mente stadig, at der var en vis usikkerhed om, hvorvidt beregningen levede op til regnskabsreglerne.

Det var revisionens opfattelse, at banken havde gode administrative rutiner og betryggende interne kontrolprocedurer på alle væsentlige områder.

Revisionen skal erklære sig om bankens 10 største eksponeringer. Af de 10 eksponeringer vedrørte 8 eksponeringer ejendomsbranchen. Eksponeringerne blev beskrevet i revisionsprotokollatet, og revisionen erklærede sig enig herom.

4.6. Revisionsprotokollat for Skælskør Bank 2007

Revisionens påtegning var uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Revisionen oplyste, at Skælskør Banks årsrapport for 2006 havde været udtaget til regnskabskontrol af Fondsrådet, hvor der var givet påbud i forhold til oplysningskrav, der ikke var overholdt. Revisionen efterså, at påbuddet var efterlevet.

Som opfølgning på det foregående års bemærkninger til gruppevise nedskrivninger oplyste revisionen, at banken nu anvendte en model udarbejdet af Foreningen af Lokale Pengeinstitutter, som var tilrettet bankens særlige forhold. Revisionen havde herefter ikke yderligere bemærkninger til opgørelsen.

Idet banken delvist var fundet ved finansiering hos andre finansielle institutter, gjorde revisionen opmærksom på, at der, efter deres opfattelse, var behov for løbende at have fokus på bankens likviditetsstyring og funding.

Revisionen skal erklære sig om bankens 10 største eksponeringer. Af de 10 eksponeringer vedrørte 7 eksponeringer i større eller mindre omfang ejendomsbranchen. Eksponeringerne blev beskrevet i revisionsprotokollatet, og revisionen erklærede sig enig herom.

4.7. Revisionsprotokollat for Skælskør Bank 2008

Revisionen godkendte årsrapporten uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Revisionen oplyste, at den havde øget fokus på behovet for nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier i lyset af den generelle negative udvikling i den danske samfundsøkonomi og den for banken dermed forøgede risiko for tab. Desuden bemærkede revisionen, at en del af bankens eksponeringer vedrørte kunder, hvor banken ikke var den eneste finansieringskilde, og hvor den fremtidige afvikling af de ydede eksponeringer i overensstemmelse med de aftalte vilkår kunne være afhængig af andre finansielle lån gives accept eller medvirken hertil.

Revisionen gjorde opmærksom på, at der efter dens opfattelse var behov for løbende at have fokus på bankens kapitalgrundlag. Ligeledes var det revisionens opfattelse, at der fortsat var behov for løbende at have fokus på bankens likviditetsstyring og funding.

Revisionen skal erklære sig om bankens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer der overstiger 10 pct. af basiskapitalen. Af de 10 eksponeringer vedrørte 7 eksponeringer i større eller mindre omfang ejendomsbranchen. Eksponeringerne blev beskrevet i revisionsprotokollatet, og revisionen erklærede sig enig herom.

4.8. Revisionsprotokollat for Skælskør Bank 2009

Revisionens erklæring på årsrapporten var uden forbehold, men med følgende supplerende oplysning:

"Uden at tage forbehold henleder vi opmærksomheden på oplysningerne i ledelsesberetningen, afsnittet "Forventninger til 2010", hvoraf det fremgår at bankens opfyldelse af det fastlagte solvenskrav på 12 pct. indtil 31. marts 2010 er baseret på en dispensation givet af Finanstilsynet. Efter 31. marts 2010 vil opfyldelsen af solvenskravet være betinget af enten en forlængelse af dispensationen eller af, at der sker konvertering af en del af den hybride kernekapital."

Revisionen bemærkede, at banken havde en række udlån og garantier, der umiddelbart lå uden for bankens geografiske område, men som også måtte antages at ligge uden for de områder, hvorpå banken kunne antages at besidde de nødvendige kompetencer.

Revisionen udtalte, at på baggrund af gennemgangen af eksponeringer var det dens opfattelse, at bankens kreditmæssige håndtering forsvarligt understøttede en korrekt registrering af, hvorvidt der på de enkelte eksponeringer var en objektiv indikation for værdiforringelse. Ligeledes angav de, at revisionen ikke havde givet anledning til at antage, at der i bankens kreditrisici burde være yderligere væsentlige nedskrivningsbehov, som ikke allerede var identificeret og inkluderet i de opgjorte nedskrivninger.

Revisionen skal erklære sig om bankens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen. Banken havde ultimo 2009 7 eksponeringer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen, og de 10 største blev dermed beskrevet i revisionsprotokollatet, som revisionen erklærede sig enig i, men i flere tilfælde havde revisionen supplerende kommentar til eksponeringerne omkring forhold, som banken skulle være opmærksom på.

4.9. Revisionsprotokollat for Max Bank efter fusion 2010

Intern revisor havde gennemlæst ekstern revisions revisionsprotokol af 28. februar 2011 vedrørende årsrapporten 2010 og oplyste sig enig i indholdet heri. Den interne revisor underskrev ikke det eksterne revisionsprotokollat. Revision af udlån og nedskrivninger blev foretaget i samarbejde mellem intern og ekstern revision og var alene beskrevet i det eksterne revisionsprotokollat.

Intern revisor vurderede, at regnskabet gav et retvisende billede af koncernens og bankens økonomiske stilling.

Den eksterne revision skrev, at revisionspåtegning for 2010 var uden forbehold eller supplerende oplysninger. Revisionen havde i lyset af den fortsat svage udvikling i den danske samfundsøkonomi, og den for banken generelt forøgede usikkerhed og risiko for tab på eksponeringer, fortsat haft fokus rettet mod bankens opgørelse af behovet for nedskrivning på udlån.

Som det fremgår af afsnit 4.4, var der åbentstående bemærkninger i revisionsprotokollatet for Max Bank fra 2009. Nogle af disse bemærkninger var fortsat åbentstående i revisionsprotokollatet for 2010, derfor valgte Finanstilsynet i maj 2011 at skrive til direktionen i Max Bank og anmode om en redegørelse for, hvor langt banken var med udbedring af disse bemærkninger. Banken svarede vedrørende hvert enkelt område. Flere af dem var gennemført, og resten var under udarbejdelse. Banken skulle undersøges i september 2011, hvor dette ville blive gennemgået.

Intern revision anbefalede, at banken set i lyset af fusionen med Skælskør Bank skulle overveje en række styringsmæssige tiltag og administrative opstramninger i bankens forretningsgange. Ekstern revision kom desuden med anbefalinger om udbygning af bankens processer og kontrolmiljø.

Revisionen skal erklære sig om bankens 10 største eksponeringer og øvrige eksponeringer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen. Banken havde ultimo 2010 6 eksponeringer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen, og de 10 største blev dermed beskrevet i revisionsprotokollatet, og revisionen erklærede sig enig herom. Ved opgørelsen af bankens 10 største eksponeringer nævnte revisionen i indledningen, at 2 af eksponeringerne var forbundet med øget risiko og anbefalede, at de blev fulgt tæt.

5. Væsentligste konklusioner fra advokatundersøgelse af forholdene i Max Bank

Efter overdragelsen af Max Banks aktiviteter til det af Finansiell Stabilitet A/S ejede datterselskab, Max Bank af 2011 A/S, iværksatte bestyrelsen i Max Bank af 2011 A/S en advokatundersøgelse, som havde til formål at belyse årsagerne til Max Banks økonomiske sammenbrud samt at undersøge mulighederne for at gøre et strafferetligt eller erstatningsretligt ansvar gældende mod bankens tidligere ledelse, bankens revisorer eller andre.

I redegørelsen nævner advokaten, at de væsentligste årsager til bankens økonomiske sammenbrud var bankens skrøbelige kapitalstruktur sammenholdt med en utilstrækkelig bonitet i bankens udlånsportefølje.

Advokaten vurderede, at Skælskør Banks årsrapport for 2008 og delårsrapport for 1.-3. kvartal 2009, i deres oprindelige udformning, ikke har været retvisende. Fondsrådet traf i juni 2009 afgørelse om, at regnskabet for 2008 skulle korrigeres vedrørende nedskrivninger. Banken offentliggjorde samtidig som konsekvens af korrektionen af årsrapporten for 2008 korrigerede delårsrapporter vedrørende 1., 2. og 3. kvartal 2009. Advokaten var enig med Fondsrådet.

Undersøgelsen fandt ikke grundlag for at rejse erstatningssag mod bankens direktion, revision og/eller de enkelte medlemmer af bestyrelsen.

6. Finanstilsynets vurdering af grundlaget for at gøre et strafansvar gældende i anledning af Max Banks kollaps

I forbindelse med Finanstilsynets tilsyn med Max Bank har det overordnet set kunnet konstateres, at banken havde en høj ejendomseksponering og i utilstrækkeligt omfang havde nedskrevet og solvensreserveret på ejendomseksponeringer og ligeledes i flere tilfælde ikke havde konstateret OIV (objektiv indikation for værdiforringelse) på disse. Finanstilsynet har vurderet, om der er grundlag for politianmeldelse af ledelsen som følge heraf.

Finanstilsynet vurderer imidlertid på det foreliggende grundlag og med erfaringen fra andre tidligere anmeldte sager, at der ikke er grundlag for en politianmeldelse af ledelsen for overtrædelse af lov om finansiell virksomhed.